

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Základná škola s materskou školou, Na Výhone 188, 922 21 Moravany nad Váhom
4. Názov projektu	Zvyšovanie čitateľských, prírodovedných a matematických zručností a gramotností na ZŠ v Moravanoch nad Váhom
5. Kód projektu ITMS2014+	312011S201
6. Názov pedagogického klubu	Klub čitateľskej gramotnosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	7.10 2019/13:55 hod
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	ZŠ s MŠ, Na Výhone 188, Moravany n/V, učebňa 3.A
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Katarína Zabadalová
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.zsmoravany.sk

11. Manažérske zhrnutie:

Téma stretnutia : Čitateľská gramotnosť slovenských žiakov - trendy

- informácia o testovaní PISA /systém testovania, úlohy, termín, jazyky, testované školy/
- úroveň čitateľskej gramotnosti žiakov
- vplyv na výsledky žiakov
- stupne čitateľskej gramotnosti
- žiaci, ktorí môžu byť vylúčení z testovania /dôvody/
- dôvody realizácie tejto štúdie
- prínos testovania

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Čitateľská gramotnosť slovenských žiakov

Čitateľská gramotnosť je vo výskume OECD PISA definovaná ako spôsobilosť porozumieť písanému textu, používať písaný text a premýšľať o ňom. Je predpokladom rozvíjania čitateľových vedomostí a potenciálu, ktorý mu umožní aktívne sa zapojiť do života v spoločnosti.

Základné informácie o štúdiu PISA

Program medzinárodného hodnotenia žiakov je veľký medzinárodný výskum, ktorý zisťuje výsledky vzdelávania z pohľadu požiadaviek trhu práce. Zameriava sa na: výsledky 15-ročných žiakov, čo sú žiaci ukončujúci povinnú školskú – dochádzku, s teoretickou možnosťou vstúpiť na trh práce; skúmanie oblasti čitateľskej, matematickej a prírodovednej gramotnosti, – ktoré je možné porovnávať v čase. Štúdiu PISA realizuje OECD od roku 2000 pravidelne, každé 3 roky. Slovenská republika sa do štúdie prvýkrát zapojila v roku 2003.

Pod záštitou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR ju realizuje Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania. Cieľ štúdie PISA „Múdre slovo je to, ktoré učí ľudí vypočuť si aj reč druhej strany.“ (Euripidés) Prvoradou úlohou štúdie PISA je:

-získať objektívny obraz o úrovni školstva v konkrétnej krajine; – poskytnúť spätnú väzbu o úrovni vzdelávania v zúčastňujúcich sa krajinách;

– porovnať úroveň vzdelávacieho systému s inými krajinami;

– podnietiť prijatie opatrení na zefektívnenie vzdelávania;

– inšpirovať sa príkladmi dobrej praxe z iných krajín. Školy a žiaci vybraní do testovania PISA majú príležitosť spolupodieľať sa na skvalitňovaní systému vzdelávania na Slovensku.

Výkon žiakov v jednotlivých gramotnostiach meria PISA pomocou štandardizovaného testu. Test je štruktúrovaný do úloh, každá úloha obsahuje niekoľko otázok. Zjednodušene

úpovedané, úloha je skupina otázok viažucich sa na jeden podnet. Testovanie prebieha vo všetkých zúčastnených krajinách rovnakým spôsobom. Test je štandardne rozdelený do dvoch častí, pričom každá časť má vymedzený čas 60 minút na vypracovanie (30 minút pre verziu UH14). Po ukončení prvej časti testu majú žiaci krátku prestávku. Celkový čas na vypracovanie testu je teda 120 minút (60 minút pre verziu UH), pričom tento čas je presne stanovený. Riešiteľmi tohto testu sú 15-roční žiaci, spĺňajúci kritériá spôsobilosti PISA, so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Na Slovensku je táto forma testu distribuovaná v rámci špeciálnych základných škôl alebo špeciálnych tried v štandardných základných školách (žiaci zaradení do vzdelávacieho programu variantu A). 21 gramotnosti bola však zapojená len náhodne vybraná skupina žiakov spomedzi všetkých, ktorí sa zúčastnili na testovaní v konkrétnej škole. Test musia žiaci vypracovať úplne samostatne, bez pomoci administrátora testovania.

Každá úloha v štúdiu PISA sa skladá z troch základných častí:

- Stimul (podnet) – uvádza žiaka do problematiky, poskytuje mu zdroj informácií, - Pokyny k spôsobu odpovede na otázku,
- Otázka. Žiak v štúdiu PISA odpovedá na niekoľko typov otázok: - otázky s jednoduchým výberom odpovede, - otázky s viacnásobným výberom odpovede, - otázky s tvorbou odpovede, - kombinované otázky 1 (s výberom odpovede + tvorbou odpovede),
- kombinované otázky 2 (s výberom odpovede + tvorbou odpovede + potvrdenie odpovede vyznačením konkrétnych údajov v grafoch, tabuľkách, textoch).

Zvyčajný termín realizácie testovania v SR je obdobie apríl/máj. Slovenská republika sa čiastočne zapojila do elektronického testovania PISA už v cykle PISA₂₀₁₂, od cyklu PISA 2015 sú žiaci u nás v rámci štúdie PISA testovaní výhradne elektronicky (off-line). Testovanie prebiehalo v dvoch jazykoch: slovenský a maďarský jazyk.

Úroveň čitateľskej gramotnosti:

Slovensko sa v roku 2017 po štvrtýkrát zapojilo do medzinárodného výskumu čitateľskej gramotnosti žiakov 4. ročníka ZŠ. Na testovaní PIRLS 2016 sa zúčastnilo celkovo 340 000 žiakov a 12 000 škôl zo 60 krajín celého sveta. Na Slovensku sa do testovania zapojilo 220 základných škôl, 5 451 žiakov. Slovenskí žiaci dosiahli lepší výsledok (535 bodov), ako je priemer škály PIRLS (500 bodov), výsledok SR je porovnateľný s priemerom krajín EÚ (540 bodov), ale zároveň nižší ako priemer krajín OECD (541 bodov). Predmetom výskumu boli aj faktory, ktoré ovplyvňujú školskú úspešnosť žiakov v čitateľskej gramotnosti.

Slovenskí žiaci základných škôl dosiahli v čítaní významne lepší výsledok než je priemer škály PIRLS (500 bodov). V čítaní dosiahli žiaci na Slovensku (535 bodov) porovnateľné výsledky s priemerom zúčastnených krajín EÚ (540 bodov), avšak významne nižšie ako je priemer krajín OECD (541 bodov). Porovnateľný výkon ako žiaci SR dosiahli aj žiaci z Rakúska, Nemecka, Izraela a Portugalska. Na štúdiu PIRLS 2016 sa zúčastnilo 24 krajín EÚ a 28 krajín OECD.

Slovenský žiak je v oblasti získavania informácií schopný potrebnú informáciu nájsť a správne ju (alebo viacero jej častí) zaradiť, zložitejšie operácie s ňou však vykoná len zriedka. V interpretovaní textov vie odhaliť hlavnú myšlienku textu, porozumieť základným vzťahom a vytvoriť alebo aplikovať jednotlivé kategórie na tejto základnej úrovni. Vie vysvetliť význam určitej časti textu, a to aj v prípade, ak informácia nie je nápadná, ale len vtedy, ak sa od neho vyžadujú iba jednoduchšie závery. V rámci reflexie textu dokáže porovnať alebo spojiť text so širšími vedomosťami, či vysvetliť text na základe svojich skúseností a postojov. Veľké problémy mu však robia nesúvislé texty, grafy a tabuľky a najmä úlohy, v ktorých má zostaviť samostatnú odpoveď (túto úlohu sa slovenskí žiaci často ani nepokúšali riešiť).

Čo ovplyvňuje výsledky žiakov:

- Socioekonomické a kultúrne zázemie žiakov
- Domáce a školské prostredie žiakov

Stupne čitateľskej gramotnosti:

V testovacích úlohách skúma OECD PISA stupeň rozvinutia čitateľskej gramotnosti v rámci nasledovných 5 úrovní:

1. všeobecné porozumenie – uchopenie textu ako celku, vystihnutie hlavnej myšlienky textu, vysvetlenie účelu textu,
2. získavanie informácií,
3. interpretácie textu – porovnávanie informácií v texte, uvažovanie o súvislostiach medzi rôznymi zdrojmi informácií a vyvodenie záverov,
4. posúdenie obsahu textu – porovnávanie informácií v texte s inými zdrojmi alebo s vedomosťami, ktoré o probléme žiak už má a zisťovanie, či je žiak schopný svoj názor obhájiť,
5. posúdenie formy textu – objektívne zhodnotenie kvality predloženého textu, kde sa už vyžaduje poznanie stavby textu, štýlu a jazyka autora.

Zámerom štúdie OECD PISA nie je sledovať čitateľské zručnosti žiakov v školských úlohách, ale v bežných životných situáciách. Z tohto pohľadu OECD PISA rozlišuje 4 typy situácií, v rámci ktorých sa čítanie môže uskutočňovať: čítanie na súkromné účely, na verejné účely, na pracovné účely a čítanie na vzdelávanie. Táto kategorizácia nevychádza iba z toho, kde sa číta, ale súvisí aj so zamýšľaným využitím textu.

Žiaci vylúčení z testovania:

Do testovania môžu byť vybraní všetci žiaci, ktorí spĺňajú podmienku veku: 15 rokov a 3 mesiace – 16 rokov a 2 mesiace (na začiatku testovacieho obdobia) a navštevujú 7. alebo vyšší ročník. Žiaci musia byť schopní vypracovať test samostatne, bez pomoci asistenta, či administrátora testovania. Ak žiak z akýchkoľvek dôvodov túto podmienku nespĺní, je možné ho z testovania vylúčiť. Žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, navštevujúcim špeciálnu triedu základnej školy alebo špeciálnu základnú školu, ktorí spĺňajú podmienku samostatnosti, býva pridelený časovo menej náročný variant testu.

Z testovania boli vylúčené školy so žiakmi s iným vyučovacím jazykom ako slovenským alebo maďarským a žiaci s diagnostikovanými ŠVVP takého rozsahu, ktoré im neumožňovali zúčastniť sa na testovaní. Vylúčení žiaci tvorili približne 2,5 % populácie 15-ročných žiakov SR. Žiakom zo špeciálnych základných škôl (variant A), ktorí splnili podmienku veku, zaradenia do príslušného ročníka a samostatnosti bol pridelený časovo menej náročný variant testu – UH. Rovnako ako v iných školách, testovanie prebiehalo štandardným spôsobom, elektronickou formou.

Dôvody realizácie štúdie PISA

Očakávania škôl po realizácii rôznych druhov hodnotení sú veľmi konkrétne. Spätná väzba, ktorá má pre školu hodnotu, je akýmkoľvek spôsobom vyjadrený úspech školy v porovnaní s inými školami podobného typu prostredníctvom výkonov žiakov, ktorí ju navštevujú. Výsledok sa môže vzťahovať na kvalitu výučby, pomôcok, kvalifikovaného personálu, množstva finančných prostriedkov konkrétnej školy. V meraní PISA však školy nie je možné vnímať jednotlivo. Ukazovateľom totiž nie je úspech školy, ale úspech celého vzdelávacieho systému, pričom taktiež ide o monitoring kvality výučby, pomôcok, kvalifikovaného

personálu, množstva finančných prostriedkov, ale na úrovni krajiny. Aj takéto všeobecné hodnotenie má svoj význam, navyše jeho výsledok môže konkrétnym spôsobom pomôcť aj jednotlivým zložkám vzdelávacieho systému.

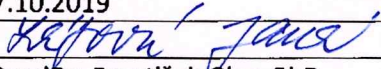

Dôvody, prečo sa testovanie PISA realizuje, a jeho prínos.

Testovanie PISA sa realizuje pretože:

- nadviaže na výsledky predchádzajúcich cyklov štúdie PISA. ⚡ Bude tak možné porovnať posun vzdelávacej politiky a jej vplyv na výkon žiakov od roku 2003. Posun vo výkone žiakov vo všetkých troch gramotnostiach môžeme sledovať prostredníctvom trendových úloh.
- umožní vnímať vyučovací proces v širších súvislostiach na národnej úrovni. ⚡ PISA sa snaží monitorovať všetky aspekty, ktoré môžu na výkon žiaka vplývať – vrátane postojov žiakov k vyučovaniu, ale aj prostredie, v ktorom sa žiak vzdeláva. Prostredníctvom národných meraní môže konkretizovať/lepšie popísať fakty zistené v štúdiu PISA.
- umožní komplexnejšie vnímať vyučovací proces na Slovensku a na medzinárodnej úrovni. ⚡ Porovnanie s výkonom žiakov v iných krajinách nám môže poskytnúť nový pohľad na riešenie zásadných otázok týkajúcich sa vyučovacieho procesu. Monitoring podmienok vzdelávania v iných krajinách a ich vplyv na výkon žiaka môžeme navzájom porovnávať. Zistíme konkurencieschopnosť našich žiakov.
- poskytne spätnú väzbu vedeniu škôl i učiteľom. ⚡ Ak poznáme slabé stránky vzdelávania, môžeme z nich vychádzať pri príprave vyučovacích materiálov a voľbe vyučovacích metód na úrovni školy.
- poskytne spätnú väzbu rodičom. ⚡ Želaním rodičov sú deti s úspešnou budúcnosťou. Výsledky štúdie PISA môžu pomôcť rodičom žiakov konkretizovať očakávania týkajúce sa kvality vyučovacieho procesu a komunikovať ich so školou. Rodičia majú právo spolupodieľať sa na formálnom vzdelávaní svojich detí.
- informuje budúcich zamestnávateľov o slabých stránkach vzdelávacieho systému. ⚡ Tak dokážu predpokladať, akí absolventi sa budú uchádzať o prácu, prípadne rokovať so školami o príprave absolventov/o svojich požiadavkách na absolventov.
- môže ovplyvniť vysokoškolskú prípravu budúcich učiteľov. ⚡ Môže nasmerovať zameranie štúdia budúcich učiteľov na aktuálne požiadavky spoločnosti, trendy v zahraničí, inovovať vzdelávací proces na úrovni školy. Upozorní budúcich učiteľov na požiadavky trhu práce, vysokoškolským pedagógom môže načrtnúť smerovanie prípravy absolventov v pedagogických disciplínach.
- môže ovplyvniť ostatné inštitúcie spojené so vzdelávaním. ⚡ Inštitúcie, ktoré sa zaoberajú tvorbou a inováciou národných kurikulárnych dokumentov alebo zabezpečovaním ďalšieho vzdelávania učiteľov, môžu aj na základe výsledkov medzinárodných štúdií zapracovať niektoré z užitočných zistení.
- poskytne spätnú väzbu pre príslušné orgány štátnej a verejnej správy, v právomociach ⚡ ktorých je prijímanie legislatívnych noriem, ktoré účelne zefektívnia vyučovací proces na najvyššej úrovni.
- medializuje slovenské školstvo a vyvoláva diskusiu na všetkých úrovniach. ⚡ Začiatkom riešenia problému je jeho identifikácia, uvedomenie si jeho rozsahu, diskusia o ňom. Aj pochybnosti a kritiky týkajúce sa štandardizovaných meraní výkonu žiakov a ich 28 štatistického spracovania (bez ohľadu na to, či ide o národné alebo medzinárodné merania) môžu vyvolať polemiku, ktorá núti minimálne zamyslieť sa nad tým, či je smerovanie vzdelávania správne.

13. Závěry a odporúčania:

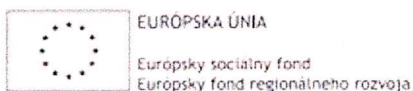
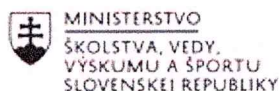
- umožní vnímať vyučovací proces v širších súvislostiach na národnej úrovni. PISA sa snaží monitorovať všetky aspekty, ktoré môžu na výkon žiaka vplývať – vrátane postojov žiakov k vyučovaniu, ale aj prostredie, v ktorom sa žiak vzdeláva. Prostredníctvom národných meraní - môže konkretizovať/lepšie popísať fakty zistené v štúdiu PISA.
- umožní komplexnejšie vnímať vyučovací proces na Slovensku a na medzinárodnej úrovni. Porovnanie s výkonom žiakov v iných krajinách nám môže poskytnúť nový pohľad na riešenie zásadných otázok týkajúcich sa vyučovacieho procesu. Monitoring podmienok vzdelávania v iných krajinách a ich vplyv na výkon žiaka môžeme navzájom porovnávať. Zistíme konkurencieschopnosť našich žiakov.
- poskytne spätnú väzbu vedeniu škôl i učiteľom. Ak poznáme slabé stránky vzdelávania, môžeme z nich vychádzať pri príprave vyučovacích materiálov a voľbe vyučovacích metód na úrovni školy. poskytnie spätnú väzbu rodičom. Želaním rodičov sú deti s úspešnou budúcnosťou. Výsledky štúdie PISA môžu pomôcť rodičom žiakov konkretizovať očakávania týkajúce sa kvality vyučovacieho procesu a komunikovať ich so školou. Rodičia majú právo spolupodieľať sa na formálnom vzdelávaní svojich detí.
- informuje budúcich zamestnávateľov o slabých stránkach vzdelávacieho systému. Tak dokážu predpokladať, akí absolventi sa budú uchádzať o prácu, prípadne rokovať so školami o príprave absolventov/o svojich požiadavkách na absolventov.
- môže ovplyvniť vysokoškolskú prípravu budúcich učiteľov. Môže nasmerovať zameranie štúdia budúcich učiteľov na aktuálne požiadavky spoločnosti, trendy v zahraničí, inovovať vzdelávací proces na úrovni školy. Upozorní budúcich učiteľov na požiadavky trhu práce, vysokoškolským pedagógom môže načrtnúť smerovanie prípravy absolventov v pedagogických disciplínach.
- môže ovplyvniť ostatné inštitúcie spojené so vzdelávaním. Inštitúcie, ktoré sa zaoberajú tvorbou a inováciou národných kurikulárnych dokumentov alebo zabezpečením ďalšieho vzdelávania učiteľov, môžu aj na základe výsledkov medzinárodných štúdií zapracovať niektoré z užitočných zistení.
- poskytne spätnú väzbu pre príslušné orgány štátnej a verejnej správy, v právomociach ktorých je prijímanie legislatívnych noriem, ktoré účelne zefektívnia vyučovací proces na najvyššej úrovni.
- medializuje slovenské školstvo a vyvoláva diskusiu na všetkých úrovniach. Začiatkom riešenia problému je jeho identifikácia, uvedomenie si jeho rozsahu, diskusia o ňom. Aj pochybnosti a kritiky týkajúce sa štandardizovaných meraní výkonu žiakov a ich 28 štatistického spracovania (bez ohľadu na to, či ide o národné alebo medzinárodné merania) môžu vyvolať polemiku, ktorá núti minimálne zamyslieť sa nad tým, či je smerovanie vzdelávania správne.

14. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Jana Láfová	
15. Dátum	7.10.2019	
16. Podpis		
17. Schválil (meno, priezvisko)	PaedDr. František Glos, PhD.	
18. Dátum	7.10.2019	
19. Podpis		

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu

Príloha správy o činnosti pedagogického klubu

Prioritná os:	Vzdelávanie
Špecifický cieľ:	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ:	Základná škola s materskou školou, Na Výhone 188, 922 21 Moravany nad Váhom
Názov projektu:	Zvyšovanie čitateľských, prírodovedných a matematických zručností a gramotností na ZŠ v Moravanoch nad Váhom
Kód ITMS projektu:	312011S201
Názov pedagogického klubu:	Klub čitateľskej gramotnosti

PREZENČNÁ LISTINA

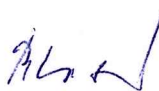

Miesto konania stretnutia: ZŠ s MŠ, Na Výhone 188, Moravany n/V, učebňa 3.A

Dátum konania stretnutia: 7.10.2019

Trvanie stretnutia: od 13:55 hod do 16:55 hod

Zoznam účastníkov/členov pedagogického klubu:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia
1	Mgr.Katarína Zabadalová		Základná škola s materskou školou, Na Výhone 188, 922 21 Moravany nad Váhom
2	Mgr.Jana Jurčagová		Základná škola s materskou školou, Na Výhone 188, 922 21 Moravany nad Váhom
3	Mgr.Viera Raušlová		Základná škola s materskou školou, Na Výhone 188, 922 21 Moravany nad Váhom

4	Mgr.Katarína Belasová		Základná škola s materskou školou, Na Výhone 188, 922 21 Moravany nad Váhom
5	Mgr.Lucia Zemanová		Základná škola s materskou školou, Na Výhone 188, 922 21 Moravany nad Váhom
6	Mgr.Dominik Matušinský		Základná škola s materskou školou, Na Výhone 188, 922 21 Moravany nad Váhom
7	Mgr.Jana Láfová		Základná škola s materskou školou, Na Výhone 188, 922 21 Moravany nad Váhom

Meno prizvaných odborníkov/iných účastníkov, ktorí nie sú členmi pedagogického klubu a podpis/y:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia